

HABITATGE

LIBERT TEIXIDO

Els pisos de Can Garcia començaran a desaparèixer d'aquí pocs mesos

L'Incasòl enderrocarà un bloc de 128 habitatges construït de manera molt precària ara fa cinquanta anys a Manlleu

Demolició del passat

TONI COROMINA
Manlleu

A partir del 31 de desembre, l'Incasòl podrà començar a enderrocar un dels dos blocs gegants de 128 habitatges aixecats al barri de l'Erm –en plena dictadura franquista i en un clima de descontrol urbanístic–, coneguts popularment com els pisos de Can Garcia. Segons Pere Serra, coordinador de remodelacions de l'organisme oficial de la Generalitat, els pisos del primer bloc –propietat de l'Incasòl– “s'enderrocaran quan s'hagi acabat el procés de buidatge d'una trentena d'habitatges ocupats que estan en fase de desallotjament. Tenim solucions per a tothom i permís per treure els ocupats”, diu. La segona fase per acabar d'adquirir i enderrocar la totalitat dels 128 habitatges restants del segon bloc sembla que encara s'allargarà durant dos o tres anys més.

Els pisos de Can Garcia es van començar a construir l'any 1964, coincidint amb l'onada d'immigració procedent bàsicament d'Andalusia. Miquel Casanovas, de l'Associació de Veïns del barri de l'Erm, explica que “els primers propietaris procedien d'Alcaudete (Jaén) i de Priego (Còrdova), i en menys grau d'Extremadura”. “Els dos grans blocs d'onze pisos d'alçària es van bastir en una zona apartada del centre de Manlleu. Aleshores, els nous veïns, que van trobar feina al sector tèxtil, al metall i a la construcció, van considerar un avantatge el fet de disposar d'ascensor”.

Al llibre *Els castellans*, l'escriptor manlleuenc Jordi Puntí descriu l'entorn del barri, a mitjans dels setanta, com un espai amb carrers sense asfaltar, camps d'ordi, descampats plens de bassals amb granotes i capgrossos, runa i deixalles. Un marc que acollia guerres infantils entre bandes d'autòctons i nousvinguts.

Durant els anys setanta i vuitanta, el barri de l'Erm va tenir una intensa activitat social, amb l'obertura de l'Escola d'Adults i la creació de la Penya Flamenca, a banda d'acollir un actiu

nucli de sindicalistes de CC.OO.

El barri també va generar personatges mítics, com el torero José Baena *el Numeroso* o el fotògraf Rafael Rueda, que va retratar la vida quotidiana dels veïns i quan es va jubilar va fer donació del seu fons fotogràfic de 40.000 negatius al Museu Industrial del Ter.

Als anys vuitanta, bona part dels propietaris andalusos que van poder estalviar es van instal·lar en altres zones de Manlleu i molts dels pisos van ser ocupats per magrebins i nigerians. Durant els noranta, coincidint amb la degradació dels edificis i la detecció d'alumini, el col·lectiu magribí es va convertir en majoritari.

El 2006 les diverses administracions implicades van signar un conveni de remodelació de l'illa, concretat en l'enderroc de Can Garcia, un procés que s'ha allargat fins avui, condicionat per la crisi.

Pere Serra explica que “la majoria de propietaris, una setantena [gairebé tots espanyols], han estat real·lotjats en pisos de promoció, sobretot a la zona de Vilamontà i la plaça de Llevant”. “D'altres, en canvi, sobretot magrebins afectats per l'atur, després de ser indemnitzats han abandonat Manlleu i han buscat feina en diferents països d'Europa. La majoria de llogaters de dret han estat reubicats en altres pisos, amb l'ajuda de l'Incasòl, que ha buscat totes les fórmules possibles per solucionar el seu problema i també el de les famílies sense dret, amb recursos molt escassos”.

Un barri amb set mil habitants

■ El nucli principal del barri de l'Erm –que anys enrere era conegut amb el sobrenom del Vietnam– el constitueixen els 256 habitatges de Can Garcia, els 297 de Can Mateu, els 95 de Ca l'Arnaus i els 61 de Can Casas, tots construïts ara fa mig segle. El conjunt del barri actualment té set mil habitants, la meitat dels quals són estrangers, sobretot marroquins, un col·lectiu que regenta nombrosos bars, botigues de queviures i fruiteries. Als blocs de Can Garcia avui només hi queda el mític bar Leiva.

La Diputació i el Govern finançaran pisos socials

BARCELONA Redacció

El Departament de Territori i la Diputació de Barcelona han signat un conveni per finançar la xarxa d'habitatges socials de la província. La Diputació aportarà 920.000 euros aquest any i la mateixa quantitat el vinent per finançar la xarxa d'habitatges d'in-

clusió social. Es tracta d'una xarxa de 916 pisos que gestionen un centenar d'entitats i que estan destinats a persones sense sostre, dones maltractades, drogodependents, persones amb malalties mentals o joves extutelats per l'administració.

L'entitats del tercer sector es fan càrrec de les despeses de manteni-

ment i funcionament d'aquests pisos i l'aportació de la Diputació de Barcelona servirà perquè la xarxa de pisos rebi ajuts de l'Agència d'Habitatge de Catalunya, que depèn del Departament de Territori.

Segons la nota difosa ahir, l'Agència d'Habitatge de Catalunya ha cedit aquest any 153 pisos del seu parc públic a entitats socials, 122 més l'any 2013 i 98 l'any 2012.

Al seu torn, la Diputació de Barcelona va cedir en aquest mandat 43 pisos socials a Càritas perquè aquesta organització de l'Església es fes càrrec de gestionar-los.

Daniel Arasa

El Vaquilla

No són els recents casos de corrupció coneguts els que m'han recordat Juan José Moreno Cuenca, *el Vaquilla*. Les actuacions d'aquest audaç delinqüent anaven en la mateixa línia, tot i que varien en les formes. El Vaquilla ha tornat a l'actualitat arran de la recent profanació de la tomba de la seva mare, Rosa Cuenca, al cementiri de Girona.

Les restes de la dona, morta fa cinc anys, van ser exhumades de la sepultura per prendre-li les joies. Els profanadors sabien que els gitanos solen enterrar els difunts amb les joies. Babito Traico, d'una destacada família gitana de la ciutat argentina de Tres Arroyos, va explicar quan van profanar la tomba de la seva família que els gitanos per tradició enterraven els morts amb or i plata per pagar a *dalt* el que necessitin, com si d'alguna manera poguessin comprar l'entrada al cel.

A Girona els profanadors es van emportar les joies del cos de Rosa Cuenca, però no es van adonar que hi havia una bossa amb més joies, que va quedar allà. Temps enrere, la tomba del mateix Vaquilla, mort el 2003 de cirrosi hepàtica i enterrat al mateix cementiri, també va ser profanada.

Com a periodista vaig veure diverses vegades el Vaquilla. Una vegada l'acabaven de detenir i el recordo encara estirat a terra. Era tot un personatge i va arribar a ser un mite. Havia començat a delinquir als 9 anys i robava cotxes, als quals havia de posar fustes o maons sobre els pedals perquè les cames no li hi arribaven. El van anomenar el Vaquilla perquè investia qualsevol amb qui tingués alguna cosa pendent.

Una de les seves facetes eren les velocitats de vertigen que agafava conduint cotxes. Les escenes de les persecucions de les pel·lícules americanes que-

Va engegar a rodar una allau de capacitats que ben aplicades haurien donat grans fruits

den curtes al seu costat. Un fill meu, càmera de televisió, va viatjar amb el Vaquilla al cotxe per a un programa que una cadena gravava durant un permís penitenciari. Va ser una exhibició pels carrers de la Mina. Quan va acabar les seves patinades frenètiques, i de córrer amb només dues rodes tocant a terra i amb el cotxe mig capgirat, els paisans del barri el van aplaudir frenèticament. I, com si reblessin la gesta, n'hi havia que cridaven: “Bravo pels pebrots del càmera!”, perquè filmava dins del cotxe volador.

Era una icona. Grups musicals com Los Chichos, Los Chunguitos, Los Bordón 4 i Hachazo li van dedicar cançons. Javier Cercas s'hi va inspirar per a un personatge de novel·la.

A la presó va liderar protestes contra presumptes maltractaments i es drogava burlant-se dels vigilants. El Vaquilla tenia una intel·ligència privilegiada, una simpatia devastadora, capacitat de lideratge. En cas que hagués tingut una bona família, un ambient i una formació adequats, hauria estat una persona rellevant. La seva vida va consistir a engegar a rodar una allau de capacitats que ben aplicades haurien donat grans fruits.